

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felirás szerkesztők háborúba léte alatti a szerkesztőség felirása:
P U R I N S Z M Ő R.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székhelyi-lőr 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " " Egy hónapra 1 " 20

Szűkül az ostromgyűrű Iwangorod körül

2300 orosz elfogtunk és 29 ágyut
zsákmányoltunk

Kisebb harcok a tiroli határon

Budapest, augusztus 2.

Orosz hadszíntér:

Szövetségeink Domoszevel-Radonka torkolatával szemben tegnap újabb sikereket vívtak ki. Iwangorodtól nyugatra erdélyi ezredeink szuronnal ragadták el ellenség 8 lépcsőzetesen alkotott betonozott támaszpontját és ezek közül négyet egymagában a románokból álló 50-ik gyalogezred. Iwangorod körül a félkör jelentékeny szűkítésre szorult. 15 tisztet, 2300 főnyi légénységet elfogtunk és 29 ágyut, közte 21 nehéz ágyut, továbbá 11 géppuskát, egy nagy szerzámtelepet, sok löszert és hadianyagot zsákmányoltunk. Kipróbált erdélyi román csapataink ezt a napot méltán sorozhatják dicsőséges történetük legszebb pontjai közé. Közvetlenül Visztulától keletre egyik hadosztályunk rohammal foglalta el Novo-Alexandria-i vasuti állomást és közelben levő néhány állást. Német csapatok Kurwnál, miután tegnap két ellenséges vonalat elfoglaltak, egy harmadikba behatoltak, továbbá keletre Gieprzig ellenség tartja állásait.

Wieprz és Bug között folytatjuk az üldözést. Csapataink amelyek Sokal és Krylow között átkeltek a Bugon Wladimir-Wolinskij irányában nyomultak előre. Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

Tiroli arevonalon Ledro völgyében, a Berzenától nyugatra egy ellenséges osztagon rajtaütöttünk és nagy veszteségei mellett visszavetettük. Jucierákból őráratunk elzárta két olasz figyelő őrsöt, amely a Condinótól északnyugatra emelkedő magaslaton befészkelte magát. Karinthiai határterületen semmi lényeges sem történt. Tengeremelléki északi szakaszában legnagyobb részben nyugalom van. A fensíkon az ágyuharc tovább tart. Polaztól délkeletre gyalogságunk eredeti állásainkon túl nyomult előre.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Előnyomulásunk Lublín-től és Cholmtól északra

Budapest, aug. 1.

Orosz hadszíntér:

A Visztula és a Bug között tegnap számos helyen újból heves harc tört ki. Szövetségeink az ellenséget Dubienktől délnyugatra Cholmtól és Leonától délre visszavetették. Lublín-től északra csapataink heves ellentámadásokat visszavertek és azután folytatták támadásukat. Kurownál egy, a József Ferdinánd főherceg hadsereg kötelékében harcoló német hadosztály rohammal elfoglalt két egymás mögött fekvő ellenséges vonalat. Osztrák-magyar csapatok kiküzdötték az utat Novoalexandriáig.

Míg az ellenség itt a Visztula keleti partján és Lublín mellett

még ellentállást fejt ki, tovább keletre a Bugig terjedő területen ma reggel óta folytatja visszavonulását.

Német ezredek üldözés közben délelőtt Cholm városán áthaladtak.

Keletgaliciában a helyzet változatlan.

Iwangorodtól északkeletre a keleti partra előrenyomult német csapatok tegnap egy fontos támaszpontot elragadtak az oroszoktól.

A szövetségeinknek osztrák-magyar főparancsnokság alatt harcoló hadereje július folyamán 527 orosz tisztet, 126.311 főnyi légénységet szállított hadifogságba és 16 ágyut, valamint 202 géppuskát zsákmányolt.

Olasz hadszíntér:

A tiroli és a karinthiai határvi-

déken vívott kisebb ütközetek tegnap is kedvezően végződtek ránk nézve. Castel Tesino tájékán két ellenséges századon rajtaütöttünk és súlyos veszteségeket okoztunk nekik. Bersagliereknek a Hoher Triebbel szemben (határmagaslat a Plöckentől keletre) állásaink ellen intézett támadásai helyenként vonalainkig jutottak: tartalékunk rohamra azonban az ellenséget, amely ágyúink tűzében súlyos veszteségeket szenvedett, ismét visszavetette.

A tengeremelléki arevonalon a Krn vidéktől a görzi hídfőig bezárólag ágyutüzéleltől és kisebb ellenséges támadási kísérletektől eltekintve, nagyjában nyugalom volt.

A Karszt fensík szélén állásaink nyugat felé előreszökő része ellen viszont az ellenség a tegnapi nap és a mai éjszaka folyamán ismételen erős támadásokat intézett. Polaztól keletre a harc még nem ért véget. Az ellenségnek egy Selz felől és három Vermigliano felől indított éjszakai támadását az olaszok súlyos vesztesége mellett visszavertük.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Varsó veszedelme

Lublin elfoglalásával Iwangorod és Breszt-Litovszk kulcsa is a szövetségesek kezébe került. Eszaka az oroszok a Bug-vonal mögé előre elkészített állásokba vonultak vissza.

Varsó körülzárásának műveletai a keleti oldalon is előrehaladnak. Miután Woysch csapatai a Visztula keleti partjára jutottak s szorosán együttműködnek József Ferdinánd főherceg seregével, immár Iwangorodnak, Varsó déli támaszpontjának sorsa is meg van pecsételve.

Pár nappal ezelőtt még az előtt a dilemma előtt álltak, hogy ellenállást fejtsenek-e ki a centrumban vagy pedig visszavonuljanak a második erődvonlra. Most már nincs választás; a visszavonulás a varsó-vilna-dünaburg-pétervári vasutvonal veszélyeztetése és az iwangorod-lublin-cholmi vasutvonal elvesztése következtében már megkésett. Megfontolandó azonban, hogy a szűk mozgási területen a helyi föltételek ugy a defenzív, mint az offenzív föltételekre a belső vonalak előnyeinek felhasználásával igen kedvezőek. Rövid előretörések a szövetségesek seregtestei ellen és összes erőiknek egyesítése a legfontosabb pontra még mindig lehetségesek. Az offenzív bázis előkészítésére minden bizonnyal gondoltak. A jó stratégiai vasuthálózat és raktárak

az élelmezés, munició és hadiszerek utánpótlására készen állanak, hátsó összeköttetések fedezve vannak, az oldaltámadások pedig nagyon nehezek. Az orosz tömegek harca azonban az áldozat vonaglása lesz a szövetkezett hadierők átkarolása közt, amely óriási acélkigyóként fogja őket körül.

Bulgáriát elvesztette az antánt

Athén, augusztus 2.

A „Messagero d'Athenes” írja, hogy az antánt most ismét Görögországban kísérletezik és igyekszik céljai számára megnyerni. Nagy megdöbbenést keltett ugyanis az antánt-diplomaták közt a török-bolgár tárgyalások sikere és most már szó sem lehet arról, hogy az antánt a bolgároktól segítséget kapjon. Azt szeretnék tehát, ha egy görög-angol hadsereg Trácián keresztül a szárazföld felől nyomulna Konstantinápoly ellen. Csakhogy ennek a tervnek két akadálya van. Az egyik az, hogy a bolgár kormány nem eresztene a görög csapatokat a maga területére és a bolgár-görög határ mentén fényes erődítményeket épített. A másik baj az, hogy az antánt nem bízik a mostani görög miniszterelnökben. Mindent megmozgat tehát az antánt balkáni képviselője, hogy Venizelosz jusson a kormány élére.

A közlelmezés javítása Makón

A rendőrkapitány előterjesztése a tanácshoz

Senki sem tagadhatja azt, hogy mostan, a drágaság eme elviselhetetlen korában Rákósy Gyula rendőrkapitány az ő hatáskörében elismerésreméltó munkát végzett a közlelmezés terén. Csak legutóbb emlékeztünk meg arról, hogy a fix fizetések részére hatósági husszékot állított fel, hol azok 40-80 fillérjével kapják olcsóbban a husnak kilogrammját.

Rákósy Gyula rendőrkapitány most szélesebb alapra akarja fektetni ezt a hatósági husszékot és ennek érdekében ma a következő előterjesztést tette a városi tanácshoz:

Minden cikknek drágulása köztudomású s hogy mennyi ebből az indokolt, mennyi az indokolatlan és hogy melyek azok az előidéző okok, ezen

kérdések és tények indokolása és fejtegetése túllépi jelen indítványom határát.

Ezen áremelkedés a lakosság két részre osztható réteget érinti.

Az egyik az, amelyik az áremelkedést másra hárítja át, pl. a termelő, aki drágábban kapja az ipari cikket, de viszont ezen különbözetet áthárítja másokra, amennyiben terményeit viszont ő is drágábban adja el másoknak.

A másik rész az, amelyik csak drágábban fizet meg mindent, viszont ő nem vesz többet, mint az áremelkedés előtt, azért, mert fix, kötött jövedelemből él. Ez a réteg az alkalmazottak, szolgák és tisztviselők, tanítók csoportja.

A város összlakosságának volt a múltban is kötelessége egyes rétegek bajain a lehetőség szerint segíteni, amit eddig meg is tett. Például szükség volt a gazdasági rétegnek segítségére, adott ingyen téglát, holott ebből a többi rétegnek közvetlenül semmi haszna nem volt. Jelen esetben 433 családról van szó, 1974 személyről van szó.

A segítség nem adomány, hanem alapot képező pénzszerzés és üzleti vállalkozás, mely a városnak éppen oly kamattal térül meg, mintha a tőke pénzintézetben volna.

Tudniillik szó van arról, hogy ha már más elemi cikkek olcsó beszerzése ez idő szerint nem lehetséges, legalább a hus volna olcsóbban kiszolgáltatható. A közvetlenül a termelőtől vásárolt s a hatóság közbenjöttével árusított sertés és juh hus így módon kilogrammonként 40-80 fillérrel olcsóbb. Hogy azonban vágó állat legyen állandóan tartalékban, szükséges egyszerre többet venni s ehhez kell a tőke.

Indítványom az előterjesztettek folyamánnyaképpen a következőket:

Makó város képviselőtestülete 8 százalékos kamattal utalványozzon ki 10.000 korona előleget Rákósy rendőrkapitány, Hajdu János főszámvéve és Nagy Antal ügyvezető kezelihez egyetemlegesen azzal a rendeltetéssel, hogy ezen összeg keretén belül belátásuk szerint szerezzenek be vágó állatot s a husszék beszállítása után 10 nappal számadást mutassák be s a költséget a 8 százalékon felül mutató felesleg a város nyugdíjalapját illeti. Az esetleg beszerzett vágó állatot a városi gazdasági hivatal kezeli, mint a város vagyonát.

A rendőrkapitány előterjesztésében 10.000 koronát kér a polgárok olcsóbb megélhetése végett a városi tanácstól. Nem ajándék gyanánt kéri. Költsön gyanánt, mely a városnak nagyobb kamatot hoz, mintha az összeg takarékpénztári gyűmölcsözésben volna.

Az összeg kamathozama mindenképen biztosítva van, mert a hatósági husszék vágásai, dacára annak, hogy ott a husnak kilogrammja 40-80 fillérrel olcsóbb, mégis jövedelmezett.

A városi tanács eddig még nem foglalkozott Rákósy Gyula elő-

terjesztésével. Erre holnap kerül a sor. Mindenki meg van róla győződve, hogy a városi tanács a kellő támogatásban fogja részesíteni az előterjesztést, mert ezt követeli meg Makó város polgárai nagy részének érdeke.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. 3. Kedd. Róm. kath. és Protest. Istv. vt. Görög-ország jul. 21. Sim. és J. Nap kel 4 óra 39 perckor, nyugszik; 7 óra 31 perckor.

Időjárás. Helyenként eső vagy zivatar és lassu hőemelkedés várható. Sürgönyprognózis: Elvételre csapadék, zivatarok, melegebb. Déli hőmérséklet: + 23,4 C° fok

— **A gabona maximális ára.** A hivatalos lapban megjelent legújabb kormányrendelet, a gabona maximális árára vonatkozó téves magyarázatokra adott alkalmat. Illetékes helyen ezeket a téves magyarázatokat igyekeznek kellő értékre leszállítani olyképen, hogy a 2811-1915. számú rendelet, amely a gabona maximális árára vonatkozik és amely szerint a Haditermény R. T., valamint a társaság bizományosai kötelesek a gabona legmagasabb árát fizetni, semmi esetre sem jelenti azt, hogy minden körülmények között a legmagasabb áron kell venni a búzát. Ellenkezőleg: a rendelet tartalma világosan arra utal, hogy a legmagasabb árakat csak egészséges, jóminőségű búzáért kell fizetni. A kevesebb jó, nedves, vagy úszkós búzáért a kevesebb értéknek megfelelő árat kell megfizetni s az ilyen buza ára mindig az eladó és vevő között szabad alkunak tárgya. Tévesen értelmezték a rendeletnek azt a pontját is, amely szerint az 50 mázsán aluli mennyiségnél 1 koronával alacsonyabb árt kell számítani. Ez a rendelkezés nem érinti a július 13-án kiadott rendeletben foglalt intézkedéseket, mert ez a kisebb gabonakereskedők és nem a Haditermény R. T. által megvásárolt száz métermázsán aluli mennyiségekre vonatkozik. A tegnapi rendelet csak a Haditermény R. T.-ot és annak bizományosait kötelezi, úgy hogy a rendeletnek az az intézkedése, mely szerint az 50 métermázsáig terjedő bnamennyiségnek alacsonyabb átvételi ára nem jelenti a régebbi rendeletektől való eltérést, hanem egész új intézkedést foglal magában.

— **Makó városa rézgálicot oszt ki.** Ez évben mindenki óriási hiányt érezte a rézgálicnak, mert ezáltal a szőlők is igen sokat szenvedtek a permetezés hiányában. Makó város tanácsa a bajon segítő, a gazdasági hivatal által összeírta a rézgálic szükségletet és megrendelte a mennyiséget. Ma érkezett meg a város részére a 9 métermázsas rézgálic, mit az összeírottaknak ki fognak osztani.

— **Levél az orosz fogságból.** Somodi István makói fiatal katonája, ki az északi harctéren küzdött, már régebbi idő óta nem adott életjelet magáról. Hozzájártozói már igen aggódtak miatta.

Ma aztán levelet írt Somodi István hozzájártozóinak. Ebben tudatja, hogy ő május 30-ika óta orosz fogoly és jól érzi magát. Egyben azt is tudatja Somodi István, hogy vele együtt vannak az orosz fogságban Nagy József, Balázs János makói, és Ménesi György földéaki katonák.

— **Katonatemetés Makón.** Óriási részvét mellett temettek ma el Makón egy a hazáért hősi halált halt katonát, kit hozzájártozói hazahozattak a marburgi kórházból, hogy abban a földben pihenje örök nyugodalmát, hol bölcsője ringott. Ennek a hősi katonának neve Budai Sándor, kinek széles körű rokonsága van Makón. Budai Sándor is azok közül a hősök közül való, kik először a szerb harctéren, majd a galíciai vérmezőkön küzdött, de sehol sem sebesült meg. Az olasz háború kitörése után az olasz harctérré került. A doberdói halálmezőn egy roham alkalmával az ellenséges golyó a száján hatolt be és a nyakcsigolyák között akadott meg. A súlyosan sebesült katonát a marburgi csapatkórházba szállították, de nyakából a golyót eltávolítani nem lehetett és ez ölte meg őt nap alatt. A hősi halált halt makói hősi hulláját hozzájártozói hatósági engedéllyel Makóra szállították és itt temették el ma a közönség óriási részvéte mellett. Az idegenben elhunyt hősi katonát a makói tartalékkórházak járnai tudó katonái is elkísérték utolsó útjára. Budai Sándor ma már a makói református ó-temetőben alussza örök álmát. Virág borítja frissen hantolt sírdombját. Ez a virág hamar elhervad, elpusztul, mint a fiatal hősi katonának élete, de nem pusztul el az emlékezet, mely virraszt az ő sírhalmá felett.

— **A város jövedelmei.** Makó város fogyasztási adóhivatalánál a legutóbbi 10 nap alatt 2887 korona 36 fillér jövedelem folyt be. A marosi közfürdő az utóbbi 10 nap alatt dacára annak, hogy az időjárás nem volt a fürdésre a legkedvezőbb, 222 korona 46 fillért jövedelmezett. Ezeket az összegeket ma szállították be a város közpénztárába.

— **Augusztus 1-én kezdődött a nyulvadászat.** A rendkívüli állapotokra való tekintettel a földmívelésügyi miniszter kivételesen megengedte, hogy ez évben augusztus 15-ike helyett már augusztus 1-én vadászhasanak a nyulakra. Helyesen tenné a város hatósága, ha ugyancsak a rendkívüli állapotokra való tekintettel a földmívelésügyi miniszternek ezt a kivételes engedélyt a város éllemezése érdekében hasznosítaná.

— **Hirtelen halál.** Kelemen Imre 60 éves református vallású ujszentlőrinci lakos ma hajnalban rosszul lett és mire a hozzá sürgősen hívott orvos megérkezett, meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öreg ember szervi szívbajban halt meg.

— **A katonai árváknak és vak katonáknak.** Bólya Mihályné a hadiárvák javára 5 koronát, Szlama István a megvakult katonák javára 5 koronát adományozott.

— **Öreg emberek háborúsága.** Ramotai Antal és Mátó János makói napszámosok úgyszólván fiatal koruk óta együtt jártak napszámba és mint ilyenek öregedtek meg, de egymással

mindig a legjobb barátságban éltek. A két aggyastyán, mert hisz jelenleg sok ilyen napszámos van, együtt indult a munkára, és utközben a mult heti keresményen összekülönböztek. Heves szóvita támadt közöttük, melynek Mátó Antal úgy szakította végét, hogy Ramotait a kezében levő vasvillával úgy vágta fejbe, hogy azt azonnal elborította a vér. Ramotai sebe nem veszélyes, de mégis két hétnél több idő kell gyógyulásához. Ennek folytán Mátó ellen súlyos testi sértés miatt indult meg az eljárás.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságra jelentkeztek: Domján Gyula Füleki Erzsébettel. — Házasságot kötöttek: Szlama István Bója Juliánával. — Elhaltak: Marjai Ferencz 54 éves, Kelemen Imre 60 éves, Szabó István 7 napos, Király Eszter Tóth Sándorné 27 éves korában.

A hadbavonult gazdatisztek és birtokosok jogviszonya

A kormány legújabb rendelete

A kormány a birtokos és a gazdatisztek közötti jogviszony szabályozására vonatkozólag rendeletet adott ki, amelyet a hivatalos lap mai száma közöl.

A rendelet lényege a következő: Ha a gazdatiszt katonai szolgálatot teljesít, vagy a katonai szolgálatot teljesítő személyekkel egy tekintet alá esik és emiatt gazdatiszti szolgálatának teljesítésében három hónapot meghaladó időre akadályozva van: az akadályozás idejére az első három hónapon túl járandóságait nem követelheti. A birtokos azonban köteles a gazdatisztnak a szolgálat helyén birt lakásban visszamaradt családtagjait a lakás, a kert, a kikötött állattartás és tüzelőanyag egészének, valamint a gazdatiszt minden egyéb természetbeli járandósága felének élvezetében meghagyni.

Ha a gazdatiszt a természetbeli járandóságoknak, vagy azok egy részének megváltása fejében készpénz illetményben részesül a visszamaradt családtagok részére ezen készpénz illetménynek felét kell kiszolgáltatni. Ha pedig a gazdatisztnak a lakáson, kerthasználton, állattartáson és tüzelőanyagon, vagy ezeknek készpénzbeli egyenértékén kívül sem más természetbeli járandósága, sem ilyenek megváltása fejében kikötött készpénzilletménye nincs, a visszamaradt családtagok részére a gazdatiszt egész készpénzilletményének harmadrésze jár.

Ha azonban a visszamaradt családtagok az állam részéről hadisegélyben részesülnek, ezen hadisegély értéke a családot — a lakás, kert, állattartás és tüzelőanyagon kívül — ezen rendelet szerint megillető járandóságok értékébe betudható.

Ha a birtokos az olyan gazdatiszt szolgálatsszerződését, aki katonai szolgálatot teljesítő személyekkel egy tekintet alá esik, felmondás útján megszüntetni kívánja, a felmondást — amennyiben ennek helye van — az 1900:

XXVII. t.-c. 15. §-ában meghatározott vagy a szerződésileg megállapított időkre gyakorolhatja és azt írásban a gazdatisztnak vele közös háztartásban élő feleségével, nagykorú gyermekével vagy szülőjével szemben is kijelentheti.

A felmondást a távollévő gazdatiszttal szemben az 1874: XXXV. t.-c. 101. §-ának megfelelően közjegyző útján is hatályosan ki lehet jelenteni. Amíg a gazdatiszt a felmondás ideje alatt katonai szolgálatot teljesít, vagy a katonai szolgálatot teljesítő személyekkel egy tekintet alá esik, járandóságai tekintetében szintén az 1. §. szabályai irányadók. Az 1. §. második és harmadik bekezdésében említett járandóságokat a birtokos mindaddig, amíg a gazdatiszt katonai szolgálatot teljesít, vagy a katonai szolgálatot teljesítő személyekkel egy tekintet alá esik, a felmondás és a szerződésnek a felmondás következtében megszűnté után is kiszolgáltatni köteles.

A lakásból való kiköltözésre a gazdatiszt családjának harminc napi időt kell hagyni attól az időponttól számítva, amelyben a családnak az 1. §. második és harmadik bekezdésében említett járandóságokra való joga megszűnt.

Holnap, kedden este 7 órakor

nagy halestély
és friss tepertőspogácsa
Perneczky Imrénál

Rendeletek a moratórium körül

A fokozatos megszüntetés

A hivatalos lap mai száma négy igazságügyi miniszteri rendeletet közöl, mely a moratórium-oldó kormányrendelettel kapcsolatos és szükségessé vált intézkedéseket tartalmaz. Az igazságügyi miniszter főbb rendelkezései a következők:

Az első rendelet megállapítja, hogy a bíróságnak joga van a teljesítési határidőt, vagyis a tartozás megfizetésének időpontját kitolni, legföljebb azonban három hónappal. Ez a bírói rendelkezés csak méltányos esetben történhetik, a méltányosságra való jogosultságát lehetőleg hatósági bizonyítvánnyal igazolni kell.

A második rendelet a végrehajtásokról és árverésekről intézkedik. A bíróságnak joga van a végrehajtást is méltányossági okokból felfüggeszteni. Árverést ne rendeljen el ingóra akkor, ha az árveréstől kellő eredményt nem várhat.

Szabályozza a rendelet az ingatlan árverés lehetőségeit. A külföldi bíróságok végrehajtási megkereséseire vonatkozólag külön rendelkezik a miniszter, természetesen a belföldi szempontok figyelembevételével. A harmadik rendelet a esőd eljárásról szól és to-

vábbra is megállapítja, hogy hiteltelző kérelmére esőnyitást elrendelni nem lehet. A negyedik rendeletben közzétett vegyes és záró rendelkezések nem tartalmaznak különös intézkedést. A rendelet már a mai napon életbeléptetett.

A makói piacról

Kis kínálat — nagy kereslet

Makó város tegnapi heti piacát elég látogatottnak lehet mondani. Ez különben annak tulajdonítható, hogy vasárnap is volt, mikor szünetel a lázas sietséggel folytatott mezői munka. A piac látogatott volt, de áru nem sok került a piacra. Különösen a baromfi piacon mutatkozott hiány. Itt óriási volt a kereslet a csekély kínálat szemben. Az árak ilyen körülmények között megfizethetetlenek voltak.

A gabona piacon volt mintegy két vagonra tehető buza, de nem volt semmi árpa, pedig mindenki ezt kereste, mert a kukoricahiány miatt árpára égető szüksége van ma nagyon sok embernek. Az árpa ugylászik, hogy azért nem kerül a piacra, mert ennek maximális ára nem nagyon magas, így igen sokan otthon adják azt el a rendeletek kijátszásával.

Tegnap a hagymapiac, hol ugyan volt áru bőven, sem volt elég élénk. Itt fordított volt az eset. A kínálat volt nagyobb a keresletnél. Ez okozta aztán azt, hogy a vöröshagymának métermázsája nem 40 koronáért, hanem 38-ért, a fokhagymáé pedig nem 90 koronáért, hanem 86 koronáért kelt.

Irodalom

A NYUGAT augusztus elseji száma részben a magyar publicistika díszének, az Akadémia Bródy-díja két év előtti nyertesének, Halász Imrénak van szentelve, ki az igaz erő és tudás hervadhatatlanságával kezdettől társa volt a fiatalabb irodalomnak s publicistikának a Nyugat megalapításában s most augusztusban lesz ötven éve, hogy első cikke megjelent a Kemény Zsigmond Pesti Naplójában. E cikket most újra lenyomatja a Nyugat — Schöpfung Aladár tanulmányban festi meg Halász Imre írói alakját, azonkívül arcképe is benne van a számban s egy mélabusan tréfás verse, melyben huszonöt évvel ezelőtt kis fiát beszélte le arról, hogy újságírónak menjen... Egyébként a szokás szerint aktualitásokban is gazdag számnak tartalma a következő: TARTALOM: Schöpfung Aladár: Halász Imre. Somló Lili: Halász Imre arcképe. Halász Imre: Fiamnak (Vers). Halász Imre legelső cikke (Ötvenéves évforduló). Somlyó Zoltán: Végzetes verssorok (Vers). Babits Mihály: B. F. Huszárónkés: elesett az északi harctéren 1915. június. Földi Mihály: Az ismeretlen ház (Novella). Kosztolányi Dezső: Rapszódia (Vallomás több strófában). Kassák Lajos: Monoton — Ének Angyalföldről (Versek). Székely Artur: A német magyar-

osztrák gazdasági szövetség gondolata és Kossuth Lajos. Ambrus Zoltán: Háborús jegyzetek. Ady Endre: A fajtám takarója. — A hivalkodó ember. — A kisérő házak (Versek). TÁBORI POSTA — FIGYELŐ: Lakatos László: Dinasztiánk a haza védelmében. Lengyel Menyhért: Szav a háborúról. Lendvai István: Könyörgő Amerika. Halász Imre: „Boches”. Kosztolányi Dezső: Ének néma manókról. Barta Lajos: Franyó Zoltán könyve. A kárpáti harcokról. Bálint Aladár: Hidak. Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Elek Artúr, Halász Imre, Kaffka Margit, Lacló Géza, Móric Zsigmond, Osvát Ernő, Schöpfung Aladár. Előfizetési ára: Egy évre 24 K, félvre 12 K, egyes szám ára 1 K 2 fillér. Megjelenik minden hónap 1-én és 16-án.

A Korzó-szálloda és vendéglő kedvező árban eladó.

REGÉNY.

Egy vilóváros epikája.

(962

108. fejezet.

Mára hálaja.

Én most csak annyit mondok nektek: elmenjétek innét és kastélyom környékén többre mutatkozzatok, mert megtöltetem az öreg ágyukat és rátok lövök. Holnap pedig legelső dolgom lesz a méltatlan eljárás ellen illetékes helyen panaszt emelni.

A titkos rendőrök állították, hogy a grófnak igaza van s rövid tanakodás után eltávoztak.

Del-Monte bevonult a kastélyába és híveit maga köré gyűjtve így szólt hozzájuk:

— A rendőrség már gyanít valamit! Ez okból résen legyen mindenki! Engem ma már kétszer akartak titkos rendőrök bepisálni. Csak az által vágtam ki magam, hogy keressen az elfogatási parancsot, melyet a rendőrfőnök nyilván felelőtlenségéből nem állított ki! Vagy talán még nem merete. Bizonyos azonban, hogy engem be fognak idézni.

— Nem kell megjelenni! kiáltá embereinek egyike.

— Ez elől nem lehet kibujni! jegyzé meg Del-Monte. Ne mondassák, hogy nem merem szemükbe nézni. En te hát az idézés vétele után megfogok jelenni a rendőrségi épületben. Ti pedig minden eshetőségre való tekintettel emiatt nagy felhárordást fogtok mutatni, és feliztatok a népet! Ez nem lesz nehéz, mert a nép tudtommal bálványozza Del-Monte grófot, jötevőjét átja benne és nem fogja engedni, hogy a rendőrség őt bántalmazza.

Okosan és jól csináljatok mindent, mert a ti börtönötök is ép úgy szó van, mint az enyémről.

(Folyt. köv.)

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek a háború után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer közzé legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogériában kapható. H-táza Löffler, Vertan, Partik, V.-s, stb. intézeteinek vizsgálati szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötszésekkel (sebekre és daganatokra) köz- és aromaszára és ragályok elhárítására, s.b. mindekor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom gyenge piperezszappan, 1 százalék lysoformot tartalmaz és antiszeptikus hatású. Alkalmazható a legzinyosabb bőrre is; szépiu, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kisárlat és 0.1 a Jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára: 120 korona.

Fodormenta Lysoform

erősen antiszeptikus hatású szájviz. Szájbüszit rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá a vési uszítások szerint torokfájás, gégegyulladás, gurgulizás a. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvegeje 1 K 60 fill.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kivánatra bárkinak ingyen és hármatlan megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
Vegyészeti gyára
UJPESTEN.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény és feltételek.

A battonyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnak 3294-1915. tk. számú végzése folytán közhírré tétetik, hogy az Osztrák Magyar Bank végrehajthatónak, Wittmann Antal, Wittmann György és neje Endrész Teréz elleni végrehajtási zárlati ügyében 1915. évi augusztus hó 15-én d. e. fél 11 órakor Magyarbánhegyes községében a magyarbánhegyesi 523. sz. tjkvben Al. l. sor, 444. hrsz. alatt foglalt 877 kat hold és 1506 négyszögöl területű a végrehajtást szenvedettek nevén álló és végrehajtási zárlat alá vett ingatlan nyilvános árverésen a következő feltételek mellett haszonbérbe adatik:

1. A zárgondnoki kezelés alatt álló birtok, mely telekkönyv szerint 877 kat. hold és 1506 négyszögöl területű 1915. évi október hó 1-től 1916. évi szeptember hó 30-ig terjedő egy évi időre bírói árverésen a legelőbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

2. Kikiáltási ár 38.000 korona.

3. Árverelőkh tartoznak az árverés megkezdése előtt 10.000 koronát, azaz tízezer koronát készpénzben bánatpénz gyanánt letenni. Haszonbérbevevő bánatpénze a haszonbérleti kaució része gyanánt az árverés befejezése után zárgondnoknál marad, míg a többi árverelő az árverés befejezése után azonnal visszakapja. Haszonbérlet bánatpénze az árverés befejezése után azonnal eszkozlendő haszonbérleti szerződés megkötésétől számított 1 hónap alatt kiegészítendő haszonbérlet által megajánlott haszonbéri összeg felére, mely összegnek a haszonbérleti idő végéig kaució gyanánt zárgondnoknál maradnak. A kaucióul letett készpénz kamatai a bérlet tartama alatt is haszonbérlet fogják illetni s neki esetről-esetre kiutalványoztatni fognak.

4. Haszonbérlet a haszonbérlet negyedévi előleges részletekben tartozik zárgondnok kezéhez fizetni és pedig 1915. évi október hó 1., 1916. évi január hó 1., április hó 1. és július hó 1. napokon.

5. A haszonbérlet területen levő épületeket zárgondnok haszonbérletnek leltár mellett fogja átadni és haszonbérlet köteles a haszonbérlet idő leteltével ezen épületeket a rendes avulás leszámitásával ugyanazon leltári karban zárgondnoknak visszaadni. Új épületeket haszonbérlet nem emelhet és megévő épületeken változtatást vagy átalakítást nem eszközölhet.

6. Haszonbérlet köteles az épületeket a zárgondnok által külfüvetendő összegre és biztosító társaságnál zárgondnok nevére tűzkár ellen biztosítani és a biztosítási kötvényt zárgondnoknak a haszonbérlet idő megkezdésétől számított 3 nap alatt átadni.

Ha ezt elmulasztaná joga van a zárgondnoknak a tűzkár biztosítást a haszonbérbevevő költségére eszközölni és a tűz-biztosítási összeget és a netán felmerülő költségeket a kaucióból levonni.

Tűzkár esetében köteles haszonbérlet a tűzkárt úgy a biztosító társaságnak, mint a zárgondnoknak haladéktalanul bejelenteni. A folyósítandó kárösszeg felvétele zárgondnok joga.

7. A haszonbérlet területen haszonbérletnek nem szabad a zárgondnok beleegyezése nélkül téglát, vályogot vetni.

8. A birtok területén a bérlet megkezdésekor meglévő lucernás haszonbérletnek oly kikötéssel adatik át, hogy abból haszonbérletnek felszántania mit sem szabad, hanem köteles lesz a bérlet idő leteltével zárgondnoknak hiánytalanul visszabocsátani.

9. A birtokon levő összes élőfákat zárgondnok leltár mellett fogja átadni haszonbérletnek, ki köteles lesz azokat a haszonbérlet idő leteltével ugyancsak leltár mellett zárgondnoknak visszaadni. Élő fát haszonbérletnek kivágnia nem szabad, a netán kiszáradt fák pedig bérbeadó tulajdonát képezik.

10. Haszonbérlet a birtokot illető adókat és közterheket nem köteles fizetni.

11. Zárgondnoknak joga van a haszonbérlet idő egész tartama alatt felügyelni arra, hogy haszonbérbevevő a haszonbérlet feltételeknek eleget tesz-e: köteles azért haszonbérlet előzetes értesítés után zárgondnoknak, valamint jogi és egyéb eljárások alkalmával kiküldötteknek szükséges és megfelelő fuvart rendelkezésre bocsátani.

12. A kaució haszonbérletnek a haszonbérlet idő letelté-

vel visszaadatik, ha a leltár mellett átvett épületeket, fákat és egyéb ingóságokat zárgondnoknak ugyancsak leltár mellett hiánytalanul visszaszolgáltatta. A netáni hiányokat és az épületek karban tartása tekintetében haszonbérlet által elkövetett netáni mulasztásokat joga van zárgondnoknak a kaucióból fedezni és illetve a szükséges összegeket a kaucióból levonásba hozni.

13. A megkötendő haszonbéri szerződés után járó összes bélyegeket és illetékeket haszonbérlet köteles fizetni. A haszonbérletből kifolyólag zárgondnok és haszonbérlet között netán felmerülő perekre nézve az aradi kir. Járásbíró hatásköre és illetékessége köttetik ki, figyelemmel az 1911. évi l. t.-c. (Pp) 45. §-ára.

Battonya, 1915. évi július hó 14-ik napján.

Heintz Géza s. k.
kir. járásbíró.

Polgári iskolai magánvizsgára, javítóvizsgára, előkészítők.

Jelentkezést kérek aug. 10-ig.

V. NAGY LAJOS,

ál. tanító. Rákóczi-ut 14. sz.

Néhai

özv. Husztik Kázmérné

hagyatékát képező butorok és egyéb ingóságok 1915. augusztus 1-én, vagyis vasárnap délelőtt 10 órakor az Uri-utcában levő Szalai-féle háznál

szabadkézből eladatnak.

Labápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fadaralmak között harcosaink áldása

1 tubus 150 **Pára-pasta** 1 tubus 150

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrkevényedés képződését és bevált óvszer az összes lótlák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula dragériájában, Fötér.

Tabori postacsomagban küldhető

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi: **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az Ideál-kézfinomítót használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az Ideál-arckenőcsőt használjuk!

Végül az arcnak üdőségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerárában szerezhetők be.

ellátva — és

Telefon-szám: 68. Telefon-szám: 68.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.